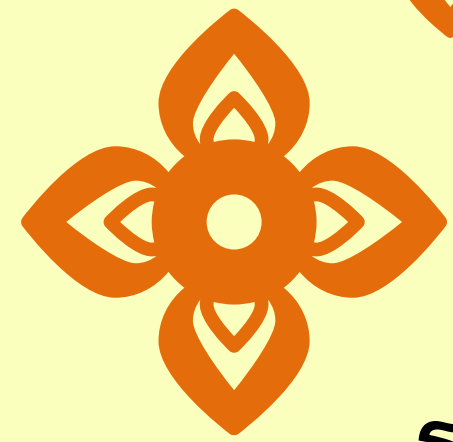

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๒๑๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ สำหรับกลอน สำนวน
เรียนรู้วรรณคดีผ่านโครงงาน

เรื่อง ถอดรหัสคำซ่อน รู้ลึกภาษาไทย

ครูผู้สอน ครูวิชุดา กลิ่นจกกล

เรื่อง ถอดรหัสคำซ่อน

รู้ลึกภาษาไทย

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายความหมายและโครงสร้างของคำช้อนได้
อย่างถูกต้อง
๒. จำแนกลักษณะของคำช้อนได้อย่างถูกต้อง
๓. สะท้อนคุณค่าและความสำคัญของการใช้คำช้อน
ในการสื่อสารอย่างเหมาะสม

คำศัพท์

บ้านเมือง

ปากคอ

หน้าตา

เสื้อผ้า

ชั่วดี

ตัดสิน

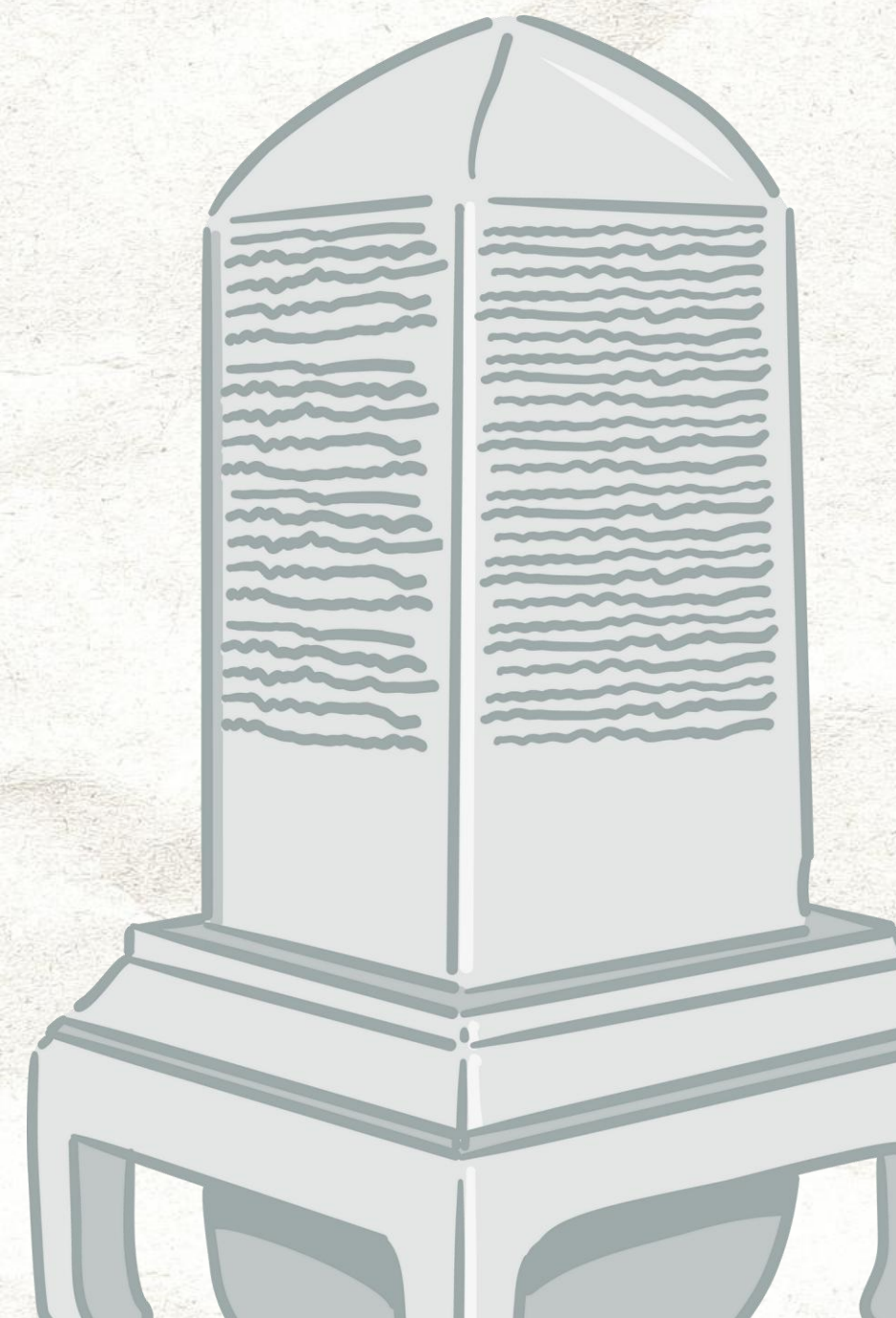

A decorative header featuring a light beige background with a faint circular pattern. Scattered around the top are various icons: several books in different colors (blue, brown, white, pink) and orientations, and a yellow lightbulb with a question mark inside a green circle. The main title is centered in a yellow rounded rectangle with a green border.

คำถามชวนคิด

นักเรียนทราบหรือไม่ว่าจากคำศัพท์ที่
นักเรียนร่วมกันอ่านเป็นคำชนิดใด และ
นักเรียนมีวิธีสังเกตอย่างไร

ศึกษาใบความรู้

เรื่อง ถอดรหัสคำซ่อน

รู้ลึกภาษาไทย

ใบความรู้

เรื่อง ถอดรหัสคำซ้อน รู้ลึกภาษาไทย

ใบความรู้เรื่อง ถอดรหัสคำซ้อน รู้ลึกภาษาไทย
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง สำหรับกลอน สำหรับจรส เรียนรู้วรรณคดีผ่านโครงงาน
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง ถอดรหัสคำซ้อน รู้ลึกภาษาไทย
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๑๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ความหมายของคำซ้อน

คำซ้อน หมายถึง คำที่เกิดจากการนำคำตั้งแต่ ๒ คำขึ้นไปมาเรียงต่อกัน โดยแต่ละคำนั้นมี
 ความสัมพันธ์กันในด้านความหมาย อาจเป็นความหมายเหมือนกัน คล้ายกัน ทำนองเดียวกัน หรือ
 ตรงข้ามกันได้ จุดประสงค์ของการซ้อนคำเพื่อให้ได้ความหมายที่ชัดเจน

คำซ้อนที่มีความหมายเหมือนกัน

คำที่นำมาซ้อนกันนั้นหมายถึงสิ่งเดียวกันหรือเป็นอย่างเดียวกัน เช่น

เร็วไว	ใหญ่โต	ทรัพย์สิน
สูญหาย	นุ่มนิ่ม	หยาบซ่า

คำซ้อนที่มีความหมายคล้ายกัน

คำที่นำมาซ้อนกันนั้นมีความหมายใกล้เคียงกันหรือเป็นไปในทำนองเดียวกัน เช่น

อ่อนนุ่ม	ใจคอ	เล็กน้อย
ยั๊กยั๊ก	แข็งแรง	เขตแดน

คำซ้อนที่มีความหมายตรงข้ามกัน

คำที่นำมาซ้อนกันนั้นมีความหมายเป็นคนละลักษณะหรือคนละฝ่ายกัน เช่น

ใกล้ไกล	ชั่วดี	ผิดถูก
สูงต่ำ	ต้นลึก	เหตุผล

ตำแหน่งของคำที่บอกความหมายของคำซ้อน

คำซึ่งมารวมกันเป็นคำซ้อน อาจมีเพียงคำใดคำหนึ่งใช้ตรงกับความหมายของคำซ้อนทั้งคำ อีกคำหนึ่ง
 เป็นเพียงคำที่เข้ามาประกอบเท่านั้น คำที่ใช้ในความหมายตรงกับความหมายของคำซ้อนทั้งคำ อาจเป็นคำที่
 อยู่ส่วนหน้าหรือส่วนหลังของคำซ้อนก็ได้

ความหมายของคำซ้อนตรงกับคำที่อยู่ส่วนหน้า เช่น คำว่า ใจคอ ความหมายตรงกับคำว่า ใจ
 ตัวอย่าง ใจคอ ในประโยคว่า ใจคอเขาโหดเหี้ยมเหลือเกิน

เขตแดน	”	รัฐบาลกำหนดเขตแดนให้ผู้ลี้ภัยอยู่
หน้าตา	”	เด็กคนนี้น้ำตาสวย
ประเทศชาติ	”	ถ้าคนไม่พัฒนาประเทศชาติจะเจริญได้อย่างไร

ความหมายของคำซ้อนตรงกับคำที่อยู่ส่วนหลัง เช่น แข็งขา ความหมายตรงกับคำว่า ขา ตัวอย่าง
 แข็งขา ในประโยคว่า เด็กคนนี้แข็งแรงแก่งก้าง

บาดแผล	”	บาดแผลบางคนเจ็บไม่ได้หนักหนาอะไร
น้ำหน้าตา	”	พอได้ฟังเรื่องราวที่เธอก็ต้องนำหน้าตาไหล
เท็จจริง	”	ข้อเท็จจริงเป็นอย่างไรไม่มีใครรู้

ความหมายของคำซ้อน

คำซ้อน หมายถึง คำที่เกิดจากการนำคำตั้งแต่ ๒ คำขึ้นไปมาเรียงต่อกัน โดยแต่ละคำนั้นมีความสัมพันธ์กันในด้านความหมาย อาจเป็นความหมายเหมือนกัน คล้ายกัน ทำนองเดียวกัน หรือตรงข้ามกันก็ได้ จุดประสงค์ของการซ้อนคำเพื่อให้ได้ความหมายที่ชัดเจน

คำซ้ำที่มีความหมายเหมือนกัน

คำที่นำมาซ้ำกันนั้นหมายถึงสิ่งเดียวกันหรือเป็น
อย่างเดียวกัน เช่น

เร็วไว

สูญหาย

ใหญ่โต

นุ่มนิ่ม

ทรัพย์สิน

หยาบช้า

คำซ้ำที่มีความหมายคล้ายกัน

คำที่นำมาซ้ำกันนั้นมีความหมายใกล้เคียงกันหรือ
เป็นไปในทำนองเดียวกัน เช่น

อ่อนนุ่ม
ยักซ์मार

ใจคอ
แข่งขา

เล็กน้อย
เขตแดน

คำซ้อนที่มีความหมายตรงข้ามกัน

คำที่นำมาซ้อนกันนั้นมีความหมายเป็นคนละลักษณะ
หรือคนละฝ่ายกัน เช่น

ไกลไกล

สูงต่ำ

ชั่วดี

ต้นเล็ก

ผิดถูก

เหตุผล

ตำแหน่งของคำที่บอกความหมายของคำซ้อน

คำซึ่งมารวมกันเป็นคำซ้อน อาจมีเพียงคำใดคำหนึ่ง
ใช้ตรงกับความหมายของคำซ้อนทั้งคำ อีกคำหนึ่งเป็น
เพียงคำที่เข้ามาประกอบเท่านั้น คำที่ใช้ในความหมาย
ตรงกับความหมายของคำซ้อนทั้งคำ อาจเป็นคำที่อยู่ส่วน
หน้าหรือส่วนหลังของคำซ้อนก็ได้

ความหมายของคำซ้อนตรงกับคำที่อยู่ส่วนหน้า

เช่น คำว่า **ใจคอ** ความหมายตรงกับคำว่า **ใจ** ตัวอย่าง

ใจคอ	ในประโยคว่า	ใจคอ เขาโหดเหี้ยมเหลือเกิน
เขตแดน	”	รัฐบาลกำหนด เขตแดน ให้ผู้ลี้ภัยอยู่
หน้าตา	”	เด็กคนนี้ หน้าตา สวย
ประเทศชาติ	”	ถ้าคนไม่พัฒนา ประเทศชาติ จะเจริญได้อย่างไร

ความหมายของคำซ้อนตรงกับคำที่อยู่ส่วนหลัง

เช่น **แข่งขาน** ความหมายตรงกับคำว่า **ขาน** ตัวอย่าง

แข่งขาน ในประโยคว่า เด็กคนนี้**แข่งขาน**ยาวแก่งก้าง

บาดแผล ” **บาดแผล**บางคนเจ็บไม่ได้หนักหนาอะไร

น้ำหูน้ำตา ” พอได้ฟังเรื่องราวที่ไรเธอก็ต้อง**น้ำหูน้ำตา**ไหล

เท็จจริง ” ข้อเท็จจริงเป็นอย่างไรไม่มีใครรู้

วิทยาศาสตร์

สังคม

กิจกรรม

เกมล่าคำซ่อน
ป้องกันความรู้

การปฏิบัติกิจกรรม

กิจกรรมคู่

ครูแจกการ์ดให้นักเรียนคนละ ๑ ใบ จากนั้นให้นักเรียนตามหาคนที่ถือคำอีกครั้งหนึ่งของตนเอง เมื่อนักเรียนจับคู่กันได้ ให้รีบมาอยู่ด้านหน้าห้อง ครูตรวจสอบแต่ละคู่ว่าจับคู่ถูกหรือไม่ หากถูกต้องจะได้รับคะแนน หากผิดให้ไปตามหาคู่ใหม่

รฟค

สช

นักเรียนปฏิบัติ
กิจกรรม

เกมล่าคำซ่อน
ป้อนความรู้

ลงมือทำ จดจำได้

กิจกรรมรายบุคคล

นักเรียนทำใบงานเรื่อง **ถอดรหัส**
คำซ้อน รู้ลึกภาษาไทย โดยให้นักเรียน
จำแนกลักษณะของคำซ้อนให้ถูกต้อง

ใบงาน

เรื่อง ประสม ผสมความรู้ สู่ความเข้าใจ

ใบงานเรื่อง ถอดรหัสคำซ่อน รู้ลึกภาษาไทย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง สำนึกกลอน สำนึกจรส เรียนรู้วรรณคดีผ่านโครงงาน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง ถอดรหัสคำซ่อน รู้ลึกภาษาไทย

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๑๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับลักษณะของคำซ่อน

คำ	คำซ่อนที่มีความหมาย เหมือนกัน	คำซ่อนที่มีความหมาย คล้ายกัน	คำซ่อนที่มีความหมาย ตรงข้ามกัน
๑. ร้อนแรง			
๒. ใฝ่ฝัน			
๓. เปรียบเทียบ			
๔. ล่องลอย			
๕. คู่คี่			
๖. อ่อนนุ่ม			
๗. บันทอน			
๘. ไร่นา			
๙. เหตุผล			
๑๐. คินวัน			

คะแนน

คำถามชวนคิด

เพราะเหตุใดการใช้คำซ้อนจึงสำคัญ
ในการสื่อสาร และควรใช้อย่างไรให้
เหมาะสม

คำถามชวนคิด

เฉลย การใช้คำชวนช่วยให้การสื่อสารชัดเจน
และมีน้ำเสียงไพเราะ ทำให้ข้อความเข้าใจง่าย
และน่าสนใจมากขึ้น ผู้พูดหรือผู้เขียนควร
เลือกใช้คำชวนให้ถูกต้องกับความหมายและ
กาลเทศะ เพื่อให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพและ
เหมาะสมกับผู้ฟัง

คำไหน ใช้ถูก

โลกาภิวัตน์

โลกาภิวัฒน์

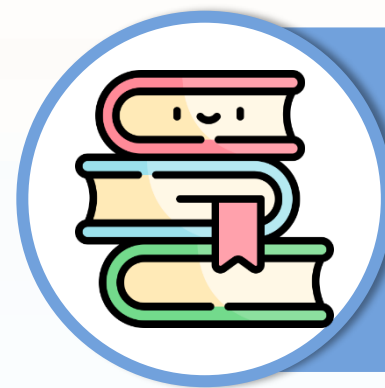

โลกาภิวัตน์

- (๑) น. การแพร่กระจายไปทั่วโลก.
- (๒) น. การที่ประชาคมโลกไม่ว่าจะอยู่ ณ จุดใด สามารถรับรู้ สัมพันธ์ หรือรับผลกระทบจากสิ่งที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็วกว้างขวาง ซึ่งเนื่องมาจากการพัฒนาระบบสารสนเทศ เป็นต้น.

แหล่งที่มา : <https://dictionary.orst.go.th/> พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔

บทเรียนครั้งต่อไป

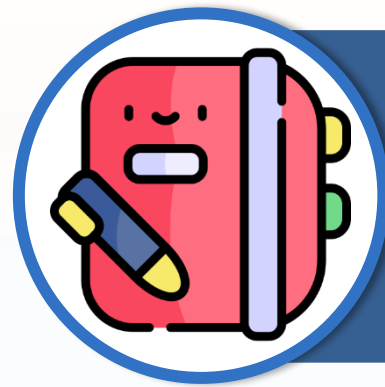
เรื่อง

ถ้อยคำซ้ำ เสน่ห์ภาษา

เข้าใจความหมาย

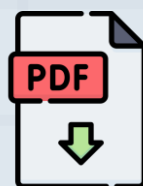

ดาวน์โหลดเอกสารเพิ่มเติมได้ที่ www.dltv.ac.th
รายวิชา ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. ใบความรู้ เรื่อง ถ้อยคำซ้ำ เสน่ห์ภาษา เข้าใจ
ความหมาย
๒. ใบงาน เรื่อง ถ้อยคำซ้ำ เสน่ห์ภาษา เข้าใจ
ความหมาย

ดาวน์โหลดเอกสารเพิ่มเติมได้ที่ www.dltv.ac.th
รายวิชา ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑